

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH I Liceum Ogólnokształcącego im. W. Broniewskiego w Świdniku

Podstawy prawne:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 XI 2001 r. (Dz.U. 2001/135/1516) w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.

Pismo MENiS z dnia 14 III 2002 r. (DKF/020-291/02/AS) w sprawie kierowników wycieczek szkolnych.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 I 1997 r. (Dz.U. 1997/12/67, 18/102) w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wycieczek dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania.

Ustawa z dnia 29 VIII 1997 r. (Dz.U. 2004/223/2268, 273/2703, 2005/175/1462) o usługach turystycznych.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 XII 2002 r. (Dz.U. 2003/6/69) w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 I 1997 r. (Dz.U. 1997/12/67, 18/102) w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wycieczek dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 V 1997 r. (Dz.U. 1997/57) w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.

I. Zasady ogólne

§ 1.

1. I Liceum Ogólnokształcące zwane dalej „szkołą” może organizować dla uczniów różnorodne formy krajoznawstwa i turystyki.
2. Krajoznawstwo i turystyka są elementem statutowej działalności szkoły związanej z realizacją zadań dydaktycznych i wychowawczych. Za organizację turystyki i krajoznawstwa odpowiedzialny jest Dyrektor i wszyscy nauczyciele.
3. W organizowaniu form działalności, o której mowa w ust. 1, szkoła może współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo, turystyka oraz imprezy kulturalno-oświatowe.

§ 2.

1. Organizowanie przez szkołę wycieczek i wyjazdów ma na celu w szczególności:
  - 1) poznawanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
  - 2) poznawanie kultury i języka innych państw,
  - 3) poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
  - 4) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
  - 5) upowszechnianie wśród młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
  - 6) podnoszenie sprawności fizycznej,
  - 7) upowszechnianie form aktywnego wypoczynku,
  - 8) przeciwdziałanie patologii społecznej,
  - 9) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

II. Organizacja działalności turystyczno-krajoznawczej

§ 3.

Krajoznawstwo i turystyka mogą być organizowane w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.

§ 4.

Organizowanie krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- 1) wycieczki przedmiotowe - inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych, w tym wyjazdy kulturalno-oświatowe do teatru, kina, muzeum, na festiwale nauki itp.
- 2) wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych – zwane dalej wycieczkami,
- 3) imprezy krajoznawczo-turystyczne, takie jak: biwaki, konkursy, turnieje,
- 4) imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się specjalistycznym sprzętem,
- 5) imprezy wyjazdowe - związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne – zwane dalej imprezami.

§ 5.

Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.

§ 6.

1. Obozy wędrownie, o których mowa w § 4 pkt 4, organizuje się po trasach przygotowanych przez podmioty działające w zakresie turystyki kwalifikowanej.
2. Przy ustalaniu bazy noclegowej dla uczestników wycieczek i imprez uwzględnia się istniejącą bazę szkolnych schronisk młodzieżowych.

§ 7.

1. Szkoła może organizować wycieczki i imprezy zagraniczne w formach, o których mowa w § 4 pkt 1-4.
2. Zgodę na zorganizowanie wycieczek i imprez, o których mowa w ust. 1, wyraża dyrektor szkoły po zawiadomieniu organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:
  - 1) nazwę kraju,
  - 2) czas pobytu,
  - 3) program pobytu,
  - 4) imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
  - 5) listę uczniów biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku.

§ 8.

1. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczkach, z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych, i imprezach wymaga zgody ich opiekunów prawnych.
2. Wyrażenie zgody na udział ucznia w wycieczkach i wyjazdach przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych i imprezach podpisuje na początku każdego roku szkolnego opiekun prawny ucznia, który zobowiązuje się do pokrycia kosztów związanych z udziałem w wycieczkach i wyjazdach oraz zapewnienia dziecku bezpiecznej drogi do punktu zbiórki i powrotu do domu.
3. Formularz wyrażenia zgody, o której mowa w punkcie 2 przechowuje wychowawca w teczce wychowawcy.

§ 9.

1. Wycieczkę lub imprezę przygotowuje się pod względem programowym i organizacyjnym, a następnie informuje się uczestników o podjętych ustaleniach, a w szczególności o: celu, trasie, harmonogramie i regulaminie.
2. Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa przez szkołę uczniom podczas wycieczek i imprez odbywa się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889 i Nr 102, poz. 1115) i ustawy o systemie oświaty.

§ 10.

1. Program wycieczki lub imprezy organizowanej przez szkołę, listę uczestników, imię i nazwisko kierownika oraz liczbę opiekunów zawiera karta wycieczki lub imprezy, którą zatwierdza dyrektor szkoły.
2. Wzór karty wycieczki lub imprezy stanowi załącznik do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 XI 2001 r. (Dz.U. 2001/135/1516) w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.

III. Kierownik wycieczki lub imprezy

§ 11.

1. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika wycieczki lub imprezy spośród pracowników pedagogicznych szkoły o kwalifikacjach odpowiednich do realizacji określonych form wycieczek i wyjazdów.
2. Kierownikiem wycieczki lub imprezy może być także inna, wyznaczona przez dyrektora szkoły, osoba pełnoletnia, która:
  - 1) ukończyła kurs kierowników wycieczek szkolnych,
  - 2) jest instruktorem harcerskim,

- 3) posiada uprawnienia przewodnika turystycznego, przodownika lub instruktora turystyki kwalifikowanej lub pilota wycieczek.
3. Kierownikiem obozu wędrownego, o którym mowa w § 4 pkt 4, może być osoba po ukończeniu kursu dla kierowników obozów wędrownych lub posiadająca uprawnienia wymienione w ust. 2 pkt 3.
4. Kierownikiem imprezy turystyki kwalifikowanej, o której mowa w § 4 pkt 4, może być osoba posiadająca uprawnienia wymienione w ust. 2 pkt 3 bądź stopień trenera lub instruktora odpowiedniej dyscypliny sportu.

§ 12.

Kierownik wycieczki lub imprezy w szczególności:

- 1) opracowuje program i harmonogram wycieczki lub imprezy,
- 2) opracowuje regulamin i zapoznaje z nim wszystkich uczestników,
- 3) zapewnia warunki do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki lub imprezy oraz sprawuje nadzór w tym zakresie,
- 4) zapoznaje uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania,
- 5) określa zadania opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy,
- 6) nadzoruje zaopatrzenie uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- 7) organizuje transport, wyżywienie i noclegi dla uczestników,
- 8) opiekuje się uczestnikami wycieczki w sposób ciągły
- 9) dokonuje podziału zadań wśród uczestników,
- 10) dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,
- 11) dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki lub imprezy po jej zakończeniu.

IV. Opiekun wycieczki lub imprezy

§ 13.

1. Opiekunem wycieczki lub imprezy może być nauczyciel albo, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły, inna pełnoletnia osoba.

2. Opiekun w szczególności:

- sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami,
- współdziała z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
- sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom,
- wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika.

§ 14.

Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej może być osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.

V. Ubezpieczenie uczestników wycieczki lub imprezy

§ 15.

1. Uczestnicy wycieczek i imprez podlegają ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków, a w przypadku wycieczki lub imprezy zagranicznej - ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.

VI. Finansowanie wycieczki lub imprezy

§ 16.

Działalność szkoły w zakresie krajoznawstwa i turystyki, w tym koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia kierowników i opiekunów wycieczek lub imprez, może być finansowana ze środków pozabudżetowych, a w szczególności:

- 1) z odpłatności uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie,
- 2) ze środków pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego i organizacji młodzieżowych działających na terenie szkoły,
- 3) ze środków wypracowanych przez uczniów,
- 4) ze środków przekazanych przez radę rodziców, a także osoby fizyczne i prawne.

VII. Zasady bezpieczeństwa na wycieczkach

§ 17.

1. Przy wyjściu (wyjeździe) z uczniami poza teren szkoły w obrębie tej samej miejscowości na zajęcia obowiązkowe i nadobowiązkowe, imprezy szkolne, wycieczki przedmiotowe lub krajoznawczo-turystyczne powinien być zapewniony przynajmniej jeden opiekun dla grupy 30 uczniów. Przy korzystaniu z miejskich środków lokomocji opieka powinna być zwiększona w zależności od odległości, wieku uczniów i innych potrzeb.
2. Przy wyjściu (wyjeździe) z uczniami poza miejscowość będącą siedzibą szkoły opieką sprawuje jedna osoba na 15 uczniów.
3. Na wycieczce turystyki kwalifikowanej opiekę sprawuje jedna osoba nad grupą do 10 uczniów, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
4. W wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
5. Długość dziennych odcinków trasy i tempo należy dostosować do możliwości najsłabszego uczestnika wycieczki.
6. Zabrania się prowadzenia wycieczek z młodzieżą podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.
- 6a. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
7. Na szlaku turystycznym grupę prowadzi przewodnik, a zamyka opiekun (idzie ostatni).
8. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczebny uczniów po każdym postoju, w czasie przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
9. Wszyscy uczestnicy szkolnej wycieczki i imprezy krajoznawczo-turystycznej powinni być objęci powszechnym ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.
10. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny.

VIII. Dokumentacja wycieczki

§ 18.

1. Dokumentacja wycieczki zawiera:
  - 1) kartę wycieczki z załączoną listą uczestników
  - 2) oświadczenia uczestników wycieczki z ich własnoręcznymi podpisami potwierdzającymi zapoznanie się z regulaminem wycieczek szkolnych.
  - 3) preliminarz finansowy wycieczki, przewidujący koszty realizacji programu
  - 4) rozliczenie finansowe wycieczki po jej zakończeniu
2. Dokumentacja wycieczki, o której mowa w pkt. 1 winna być złożona w terminie minimum 3 dni przed jej rozpoczęciem do zatwierdzenia przez dyrektora szkoły.
3. Wzory dokumentów są do pobrania w sekretariacie szkoły.

IX. Obowiązki i prawa uczestników wycieczki lub imprezy

§ 19.

1. Uczniowie mają prawo do:

- 1) zgłaszania propozycji wycieczek
- 2) uczestniczenia w organizowanych przez szkołę lub nauczycieli wycieczkach
- 3) poznania harmonogramu wycieczek
- 4) opieki w czasie trwania wycieczki
- 5) zgłaszania kierownikowi wycieczki wszelkich niedyspozycji zdrowotnych

2. Uczniowie mają obowiązek:

- 1) przestrzegania regulaminu oraz wykonywania wszystkich poleceń kierownika wycieczki i opiekunów.
- 2) punktualnego stawiania się w miejscach zbiórek
- 3) przemieszczania się z całą grupą, nieoddalania się bez zezwolenia kierownika wycieczki
- 4) bezwzględnego przestrzegania zasad dobrego wychowania, w tym zachowania ciszy i spokoju w miejscu noclegu.
- 5) niespożywania napojów alkoholowych, niepalenia tytoniu i niezażywania innych środków odurzających
- 6) nieoddalania się pod żadnym pozorem z miejsca zakwaterowania
- 7) aktywnego uczestnictwa w zajęciach programowych
- 8) bezwzględnego przestrzegania przepisów bezpieczeństwa (w tym przeciwpożarowych, w środkach komunikacji itp.),

2. Łamanie zasad zachowania się na wycieczce, zwł. zakazu spożywania napojów alkoholowych, palenia tytoniu, zakłócania ciszy nocnej, samowolnego oddalania się, niewłaściwego zachowania w miejscach publicznych i niesubordynacji zobowiązuje kierownika wycieczki do powiadomienia rodziców (a w szczególnych przypadkach dyrektora szkoły) oraz poniesienia konsekwencji przewidzianych w regulaminie ucznia.

§ 20.

1. Rodzice mają prawo do:

- 1) Zgłaszania propozycji wycieczek
- 2) Udziału w przygotowaniach wycieczek
- 3) Pełnienia funkcji opiekuna grupy
- 4) Zapoznania się z harmonogramem i kosztorysem wycieczki

2. Rodzice mają obowiązek:

- 1) Wyrażania pisemnej zgody na udział dziecka w wycieczce
- 2) Pokrycia kosztów wycieczki
- 3) Zapewnienia bezpiecznej drogi swoim dzieciom do punktu zbiórki i z powrotem.

X. Szczegółowe zasady bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach szkolnych

§ 21.

1. Wycieczka autokarowa:

- 1) liczebność grupy dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejsc;
- 2) 1 opiekun na 15 uczniów (nie licząc kierowcy i pilota/przewodnika);
- 3) każdy opiekun ma przydzieloną sobie grupę 15 uczniów;
- 4) miejsca przy drzwiach zajmują osoby dorosłe (opiekunowie);
- 5) przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia;
- 6) kierowca posiada świadectwo kwalifikacyjne kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru – ważne przez 6 miesięcy;
- 7) kierowca może jechać maksimum 8 godzin;
- 8) kierownik wycieczki zobowiązany jest zgłosić wyjazd autokaru wycieczkowego na policję, dzień przed wyjazdem, w celu kontroli stanu technicznego pojazdu i dokumentacji kierowcy;
- 9) autokar musi być oznakowany - przewóz dzieci;

- 10) postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach;
- 11) po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczebny dzieci;
- 12) obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie dzieci w czasie jazdy (nie wolno chodzić po autokarze, siedzieć tyłem, na oparciu, wyrzucać śmieci przez okno, itd.);
- 13) planując wycieczkę autokarową należy zapoznać się ze stanem zdrowia uczestników – w przypadku choroby lokomocyjnej należy podać uczestnikowi, np. 1 tabletkę Aviomarinu na 30 minut przed jazdą;
- 14) należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy;
- 15) nie ma przepisu zabraniającego jazdy nocą.

§ 22.

1. Wycieczka piesza:

- 1) liczebność do 30 uczniów – 2 opiekunów (może to być rodzic lub inna pełnoletnia osoba);
- 2) w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu;
- 3) uczestnicy posiadają ubiór (a szczególnie buty) odpowiedni do miejsca i warunków atmosferycznych;
- 4) w mieście poruszamy się po chodnikach, a poza miastem – lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom. Dwójkami poza miastem chodzimy wyłącznie po drogach o bardzo małym ruchu;
- 5) w lesie poruszamy się po znakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych – wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach turystycznych;
- 6) na początku i końcu opiekun powinien posiadać mapę, dobrze, gdyby znał teren;
- 7) przed wyruszeniem sprzed szkoły uczestnicy są poinformowani o zasadach poruszania się po drogach i po lesie;
- 8) należy zabrać apteczkę pierwszej pomocy.

§ 23.

1. Wycieczka w góry:

- 1) liczebność grupy – 1 opiekun na 10 uczestników;
- 2) odpowiedni ubiór – buty sznurowane, kurtka (ze względu na zmienność pogody w górach oraz spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), rzeczy osobiste zabieramy w plecaku;
- 3) wszyscy uczestnicy wycieczki poruszają się wyłącznie po znakowanych szlakach, na czele kolumny idzie osoba dorosła;
- 4) uczestnicy wycieczki ustawieni są w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) ustawione są osoby słabsze kondycyjnie, a na końcu osoby najsilniejsze;
- 5) na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej;
- 6) na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy tatrzańscy;
- 7) wyruszając w góry, należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników - dla młodzieży w wieku 13–14 lat nie powinna przekraczać 12–13 km, tj. 4–5 godz. marszu wraz z odpoczynkami;
- 8) na wędrowkę należy wyruszać wcześniej rano, aby przed zmrokiem dojść do miejsca noclegu.

§ 24.

1. Wycieczka rowerowa:

- 1) liczebność – 2 opiekunów na grupę 10–13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);
- 2) wszyscy uczniowie muszą posiadać kartę rowerową;
- 3) prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najsłabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy;
- 4) tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika;
- 5) odstępy pomiędzy jadącymi do 5 m;

- 6) uczestnicy wycieczki jadą jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi drogi, zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
- 7) opiekun wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę;
- 8) uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy oraz kask ochronny na głowę;
- 9) z boku tylnego bagażnika (z lewej strony) powinno być przymocowane tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu.

§ 21.

W sprawach, które nie zostały objęte powyższym regulaminem decyduje przed rozpoczęciem wycieczki dyrektor szkoły, a w jej trakcie kierownik wycieczki.

Regulamin wchodzi w życie z dniem 6 marca 2007

Regulamin został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną I Liceum Ogólnokształcącego im. W. Broniewskiego w Świdniku w dniu 6 marca 2007.